

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački
Pozdravni govor
na svečanosti promocije
sveučilišnih prvostupnika komunikologije, povijesti i psihologije
Hrvatskoga katoličkog sveučilišta
Velika dvorana (Aula magna) HKS-a
Subota, 1. ožujka 2025. u 10 sati

Dragi studenti i studentice koji danas primete diplome sveučilišnih prvostupnika komunikologije, povijesti i psihologije!

1. Rado vas, u zajedništvu s cijenjenim i dragim gospodinom Rektorom, profesorom Željkom Tanjićem, s prorektorima, i s pročelnicima sveučilišnih odjela, sa sveučilišnim kapelanom, s vašim profesorima i profesoricama te djelatnicima, a posebno u zajedništvu s vašim roditeljima, djedovima i bakama, braćom i sestrama, s ostalom rodbinom i prijateljima, sve pozdravljam u ovome svečanom činu našega Sveučilišta, hrvatskoga i katoličkoga, donoseći vam – kao izaslanik Velikoga kancelara, zagrebačkoga nadbiskupa i metropolita mons. Dražena Kutleše – njegove čestitke i prenoseći vam njegovu molitvenu blizinu.

2. Misleći na ovaj prostor i na ovaj susret došlo mi je na pamet Isusovo pitanje o nebeskome kraljevstvu koje retorički postavlja samomu sebi, ali i svojim slušateljima: *Čemu da ga prisposodobim? Čemu je nalik, čemu je najviše nalik ovaj akademski čin?*

U Jubilejskoj godini, prožetoj sadržajima koji proviru i koji su građeni na otajstvu (kršćanske) nade, nekako mi najprivlačnije djeluje *slika Vrta prepunoga nade*. Općenito govoreći: poučavanje i učenje, istraživanje i pronalaženje, dani svakoga nastavnika i studenta, kao i zajednički život na Sveučilištu, natopljeni su nadanjima, s pogledom prema obzorima širim od prolaznosti.

3. I kada nas sada gledam, ta mi slika djeluje uvjerljivo, jer nije teško prepoznati tragove ispunjenih i probuđenih nada. Negdje između njih nalaze se i polusuhi ostatci razočaranja, nesigurnosti, dvojba... Međutim, jutros su puno vidljiviji plodovi i novi izdanci nade.

I ne mislim samo na ona svakidašnja nadanja koja održavaju ritam hoda i posrtanja, nego mislim na dublje, životne nade vas, prvostupnici i prvostupnice, vaših roditelja i prijatelja, vaših profesora. Ta nada danas živi u srdačnosti, u osmjesima, u iskrenosti pogleda, u zagrljajima i u ponekoj suzi.

Da, u Vrtu nada važno je znati smijati se, ali i plakati. Kao da i jedno i drugo pomalo zaboravljamo. I dobro je u tome vrtu za zalijevanje imati ne samo spremište s

ohrabrenjima i utjehama, s poticajima i pohvalama, nego i cisternu, neki milosni *lacrimoductus*, suzovod... Uostalom, siguran sam da on postoji u životu svakoga i svake od vas. Danas treba za njega zahvaliti i ne obescijeniti nijednu žrtvu, nijedan dar.

4. Zato, čestitajući vama, čestitam svima koji su s vama bili na ovome dijelu sveučilišnoga 'hodočašća nade' i koji oplemenjuju ovaj *Sveučilišni vrt nade*.

Slika vrta upućuje i na snagu i na nježnost. Pokazuje što je bogatstvo i što može siromaštvo; ublažava glad, čuva sjećanja, budi nostalgiju i novu snagu; može biti ograđen i otvoren. Ako ga se i zapusti, on u sebi sačuva nevidljivu snagu.

Radi toga se i na ovome našem Sveučilištu i kao katolički sveučilištarci izvan njega, trebamo brinuti za vrtove nade, a to je najlakše, ako pazimo na: skromnost, poniznost, nenavezanost na zemaljsko; ako srca ne opteretimo nekim lažnim bogatstvom koje sprječava susret s bližnjima; ako glad u sebi ne prekrijemo zasićenošću koja usporava ljubav; ako ne prihvatimo tvrdoću koja nam ne bi dopustila zaplakati; ako se ne bojimo biti izopćeni iz nekoga prostora prividnih sigurnosti, kako bismo negdje 'izvan' mogli stvarati nove vrtove nade.

5. To me pak potiče da vam povjerim još jednu nosivu riječ; jednu od onih bez koje nada ne može živjeti, a to je – smisao.

Nedavno sam, i u više navrata, spomenuo kako mi se čini da bi u moru znanstvenih disciplina i njihovih imena trebala postojati ona koja se bavi smislom. Možda bi i moguće ime bilo *logologija*, premda već stotinjak godina i ono postoji, ali ne mislim pritom na postojeću disciplinu znanosti o znanosti, niti na epistemologiju, nego na ono što je potrebno svakomu učenju, štoviše – svakomu nastojanju – smisao, radi čega nešto činim; što je u dnu mojih čežnja i nadanja.

I nije teško prepoznati da svaka disciplina, pa tako i: komunikologija, povijest i psihologija u svome temelju ima pitanje o smislu, suočena sa sijanjem besmisla. Koliko samo besmisla susrećemo u društvenom komuniciranju; koliko besmisla u temama koje se tiču povijesti i koliko se besmisla provlači tanahnim nitima ljudske psihe.

6. Uskoro, kada ćete se penjati uz ovih nekoliko stuba do dokumenta koji govori o sveučilišnom *gradu*, o sveučilišnoj stubi, o prvome stupnju, ne zaboravite na odgovor o smislu radi kojega ste počeli studirati, o smislu radi kojega ste odlučili ići još ponekom stubom. Samo nošeni čežnjom za smislom možete otkriti nadu u sebi, biti pokazatelji nade i sijači nade, počevši od ovoga Sveučilišnog vrata. Jer puno puta i nemamo u rukama nikakvu drugu snagu, osim zrnja smisla i nade.

Čestitam! Gospodin vas pratio i blagoslovio!

Ivan Šaško
pomoćni biskup zagrebački
Pozdravni govor
na svečanosti promocije
sveučilišnih prvostupnika sestrinstva i sociologije
Hrvatskoga katoličkog sveučilišta

Velika dvorana (Aula magna) HKS-a
Subota, 1. ožujka 2025. u 13 sati

Dragi studenti i studentice koji danas primete diplome sveučilišnih prvostupnika komunikologije, povijesti i psihologije!

1. Rado vas, u zajedništvu s cijenjenim i dragim gospodinom Rektorom, profesorom Željkom Tanjićem, s prorektorima, i s pročelnicima sveučilišnih odjela, sa sveučilišnim kapelanom, s vašim profesorima i profesoricama te djelatnicima, a posebno u zajedništvu s vašim roditeljima, djedovima i bakama, braćom i sestrama, s ostalom rodbinom i prijateljima, sve pozdravljam u ovome svečanom činu našega Sveučilišta, hrvatskoga i katoličkoga, donoseći vam – kao izaslanik Velikoga kancelara, zagrebačkoga nadbiskupa i metropolita mons. Dražena Kutleše – njegove čestitke i prenoseći vam njegovu molitvenu blizinu.

2. Svoju Pozdravnu riječ na današnjoj svečanoj promociji koja je bila prije ove vaše završio sam slikom stubišta. Tu sliku stavljam i pred vas nastavljajući započetu misao.

Naime, u akademskome životu često se govori o gradusima, a 'gradus' doslovno znači 'stuba' i 'stubište'. Dolazeći u ovu dvoranu (na 3. katu) susrećemo puno stuba i nekoliko što manji, a što većih stubišta. Potrebna nam je snaga ili pomoć drugih, da bismo ih svladali, da bismo se njima popeli. Ta potreba za naporom očito je razlog zbog kojega se tehnička pomagala za stubišta redovito zovu: dizala, liftovi, elevatori, a ne, na primjer, 'spuštala' (premda znamo da je spustiti se ponekad puno teže od penjanja).

3. Danas smo s našim sveučilišnim *prvostupnicima*, što već imenom govori da postoje i drugi koraci kojima treba 'stupati'.

No, u ovoj dvorani postoji lijepa dinamika uspinjanja i silaženja. Tako ste i vi, prvostupnici, sišli do donjih redova sjedala, popet ćete se na pozornicu i ponovno sići. To je dinamika koja je pokazatelj svakoga životnog puta. Tako je učinio i naš Gospodin Isus, sišavši u tamu, da bi nam omogućio uspon i izranjanje prema svjetlu. Nije li to

slika našega krštenja, silaska u krsnu vodu, da bismo izronili zaodjeveni Kristom svjetlom

Nalazimo se u godini jubileja; ne samo u Svetoj jubilejskoj godini, u kojoj je osobito naglašeno otajstvo krštenja i dar nade, nego i u 1100. obljetnici hrvatskoga kraljevstva, kada razmatramo i početke kršćanstva u našem narodu.

Postoje i određeni spomen-predmeti koji povezuju to dvoje, a jedan je od njih 'Višeslavova krstionica'.

4. Mi smo sada sa studentima i studenticama koji primaju prvostupničku diplomu sestrinstva i sociologije. Čini mi se da spomenuta krstionica povezuje puno sadržaja koji se tiču i tih dvaju studija.

Naime, tome krsnom zdencu, iznad tropletnoga križa, počinje zapis, a taj bi početak bilo dobro zapamtiti, učiti djecu i mlade, jer on – nakon znaka križa – govori sljedeće: *Hec fons ne(m)pe sumit infirmos ut reddat illuminatos*; Ovo vrelo prima nemoćne, da bi ih vratilo kao prosvijetljene.

Dakle, *nemoćni, bolesni* postaju *prosvijetljeni*. Možda bismo očekivali da će biti rečeno drukčije: da nemoćni, bolesni krštenjem postaju moćni i zdravi. No, mi kršćani to jesmo, ali ne svojom snagom nego je snaga u Svjetlu koji je Krist. Prvi su kršćani – tada na grčkome – novokrštene zvali upravo tim imenom *photismoi* – *prosvijetljeni*, prožeti Kristom-Svjetlom.

5. Prvostupnici sestrinstva u tome natpisu mogu vidjeti svoje poslanje, jer je iz latinske riječi 'infirmus' vidljivo što je posljedica bolesti – nestabilnost. Iz toga izrijeka nastale su riječi koje se izravno tiču brige za bolesne (eng. *infirmmary*; tal. *infermieri*), pri čemu ne smijemo zaboraviti najdublje izvorište – Božju ljubav koja nas preporuča, liječi i obnavlja.

Prvostupnici sociologije također mogu u tome natpisu (i u njegovu nastavku) vidjeti poticaje za svoje učenje, razlučivanje, istraživanje i djelovanje. Za život bilo koje zajednice i naroda važno je prepoznati izvorište snage i svjetla. U svakome je društvu odlučujuće odakle je nastojanje glede uređenja odnosa i promicanja vrijednosti; je li ono oslonjeno na prolazno ili je posrijedi nešto što nadilazi prolaznost.

Uistinu, nestabilnost, poljuljanost može biti liječena jedino Otajstvom koje daje svjetlo i jača nadu. Upravo je u identitetskom znaku našega Sveučilišta prisutno Istinsko svjetlo, križ koji je okupan u svjetlu; križ koji je preobražen u vrelo svjetla. Tako se susreću vjera, nada i ljubav, za koju smo molili na početku ovoga susreta (na temelju navještaja Riječi iz *1Kor 13*).

S nadom i završavam, s nadom koja je potrebna u svim zvanjima i životnim okolnostima. Filozof koji pripada 'ateističkim misliocima', Ernst Bloch (1885.1977.), poznat po djelu *Nada kao načelo (Das Prinzip Hoffnung)* (1954-59). On je napomenuo da se rado koristi izreka: „Dok ima života, ima nade“ i primijetio da u stvarnosti to baš i nije lako potvrditi, jer ima puno zdravih i snažnih ljudi, a ipak su mrtvi u srcu. Zbog toga on, marksist i ateist, kaže da bi trebalo reći: „Dok ima vjere (religije) ima nade.“

I vi ćete ponovno sići s podija, spustiti se jednim stepenicama, da biste se popeli drugima i sišli među ljude, nesigurne, bolesne, razočarane i u tami. Ponesite sa sobom dovoljno nade i svjetla, dovoljno ljubavi, tako potrebne svakomu čovjeku i našem hrvatskom društvu!

Čestitam! Gospodin vas pratio i blagoslovio!